

Riksrevisionens rapport om avskaffandet av revisionsplikten för små aktiebolag

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det i nuläget inte föreligger tillräckliga skäl för att verka för att återinföra revisionsplikten för små aktiebolag.

Behandlade förslag

Regeringens skrivelse 2017/18:201 Riksrevisionens rapport om avskaffandet av revisionsplikten för små aktiebolag.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Avskaffandet av revisionsplikten för små aktiebolag	5
Särskilt yttrande	9
Avskaffandet av revisionsplikten för små aktiebolag (V)	9
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Skrivelsen	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Avskaffandet av revisionsplikten för små aktiebolag

Riksdagen lägger skrivelse 2017/18:201 till handlingarna.

Stockholm den 6 juni 2018

På civilutskottets vägnar

Caroline Szyber

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Caroline Szyber (KD), Johan Löfstrand (S), Mats Green (M), Hillevi Larsson (S), Carl-Oskar Bohlin (M), Eva Sonidsson (S), Roger Hedlund (SD), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Leif Nysmed (S), Ola Johansson (C), Emma Hult (MP), Lars Beckman (M), Johanna Haraldsson (S), Mikael Eskilandersson (SD), Nooshi Dadgostar (V), ClasGöran Carlsson (S) och Said Abdu (L).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens skrivelse 2017/18:201 Riksrevisionens rapport om avskaffandet av revisionsplikten för små aktiebolag. I skrivelsen redovisar regeringen sin bedömning av de iakttagelser och slutsatser som Riksrevisionen har gjort i sin rapport (RiR 2017:35).

Riksrevisionen överlämnade rapporten till riksdagen den 12 december 2017. Riksrevisor Helena Lindberg med medarbetare presenterade rapporten vid utskottets sammanträde den 27 mars 2018.

Det behandlade förslaget finns i bilagan.

Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen.

I betänkandet behandlas även den redovisning av hanteringen av ett tillkännagivande som regeringen gör i skrivelsen.

Utskottets överväganden

Avskaffandet av revisionsplikten för små aktiebolag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.
Jämför det särskilda yttrandet (V).

Skrivelsen

Riksrevisionens iakttagelser

Riksrevisionen har granskat konsekvenserna av den inskränkning av revisionsplikten för små privata aktiebolag som trädde i kraft 2010.

I rapporten anför Riksrevisionen att dess granskning visar att intentionerna med reformen i stort har uteblivit förutom när det gäller ökad valfrihet och den direkta besparing på revisorsarvodet som berörda aktiebolag gjort. Kostnadsbesparingen har dock varit liten, i genomsnitt 10 000 kronor per bolag eller knappt 1 procent av nettoomsättningen.

Många aktiebolag har valt bort revision men de har inte haft högre tillväxt, snarare tvärtom. Lönsamheten i dessa bolag har heller inte blivit bättre. Samtidigt har flera negativa konsekvenser blivit verklighet. Bolag som valde bort revision har betalat mindre i bolagsskatt som en följd av lägre tillväxt, vilket kan bero på att de i större utsträckning redovisat lägre ekonomisk aktivitet för att krympa sin vinst och därigenom undkomma skatt.

Reformen har enligt rapporten också försvårat arbetet mot ekonomisk brottslighet. En annan negativ konsekvens är att antalet felsummeringar i årsredovisningarna har ökat.

Riksrevisionen har även granskat om Bolagsverket, Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten har kunnat hantera oönskade effekter av reformen och kommit fram till att så inte är fallet.

Mot denna bakgrund anser Riksrevisionen att regeringen bör verka för att revisionsplikten för små aktiebolag återinförs.

Riksrevisionen anmärker också att regeringen inte har följt upp reformen och inte heller har uppdragit åt berörda myndigheter att utvärdera vilka konsekvenser reformen fått för deras del.

Regeringens bedömning

Regeringen anger att den ser allvarligt på rapportens slutsats att reformen, tillsammans med andra regelförenklingar, kan ha underlättat för ekonomisk brottslighet och skatteundandragande. Riksrevisionens iakttagelser utgör dock inte tillräckliga skäl för att regeringen i nuläget ska verka för att återinföra revisionsplikten för små aktiebolag.

Ett skäl mot ett återinförande, som Riksrevisionen inte berör i rapporten, är att det på grund av den begränsade tillgången på auktoriserade revisorer sannolikt skulle krävas en lång övergångstid.

En återinförd full revisionsplikt skulle också avvika från den väg som har valts inom EU, där de flesta medlemsstater har mycket högre gränsvärden för när ett bolag måste ha en revisor. Ett nytt förslag till EU-direktiv, det s.k. bolagsrättspaketet, kommer sannolikt att underlätta ytterligare för aktiebolag att på olika sätt flytta över gränserna, något som gör det svårare för Sverige att ha en revisionsplikt som kraftigt avviker från den i andra medlemsstater.

Enligt regeringens mening är beräkningar av bolagens kostnadsbesparingar osäkra. Den framhåller att även enligt Riksrevisionens beräkning av revisionsarvodena uppgår den sammanlagda direkta besparingen för de små aktiebolag som har valt bort revisor till 1,75 miljarder kronor per år.

Regeringen anser vidare att minskad tillväxt för bolag är en svag indikator för skatteundandragande, eftersom det finns alternativa tänkbara förklaringar till detta. Det är regeringens uppfattning att det skulle behövas en mer utförlig analys, inbegripet en kontroll av fler faktorer, för att verifiera att skatteundandragandet har ökat bland bolag som saknar revisor och i så fall i vilken omfattning.

Även om Riksrevisionen bedömer att det saknas kunskap om huruvida reformen har lett till ökad ekonomisk brottslighet, anser regeringen att rapporten ger anledning att i ett större sammanhang överväga åtgärder för att motverka att aktiebolag används som verktyg för brott och andra oegentligheter. Regeringen konstaterar att även Brottsförebyggande rådet och Bolagsverket har pekat på att bolag används för ekonomisk brottslighet och att Ekobrottsmyndigheten dragit slutsatsen att avsaknaden av en revisor är en riskfaktor i det sammanhanget. Mot denna bakgrund överväger regeringen att tillsätta en utredning för att ta fram möjliga åtgärder för att försvåra användningen av företag som verktyg för brott.

Regeringen redogör vidare för ett flertal åtgärder som har vidtagits eller ska vidtas för att i ökad utsträckning förebygga ekonomisk brottslighet. Regeringen har bl.a. nyligen gett Bolagsverket i uppdrag att i dialog med Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket utveckla metoder och arbetssätt vid Bolagsverket för att utöka kontrollfunktionen vid registrering av olika företagsuppgifter. Bolagsverket har även nyligen redovisat ett regeringsuppdrag om hur myndigheten arbetar utifrån sin instruktion för att förebygga ekonomisk brottslighet och föreslagit flera åtgärder inom myndighetens verksamhetsområde för att förebygga sådan brottslighet. Regeringen framhåller också att den arbetar aktivt för att motverka skatteundandragande och följer noga Skatteverkets kontrollarbete och skattefelets utveckling. I sammanhanget pekar regeringen på ett betänkande (SOU 2017:94) där det föreslås åtgärder mot skatteundandragande och ett utredningsuppdrag gällande F-skattesystemet med motsvarande syfte.

Enligt regeringens mening finns det i nuläget, mot bakgrund av Riksrevisionens iakttagelser och de pågående åtgärder som redovisas i skrivelsen, inte skäl för att göra någon övergripande utvärdering av revisionspliktsreformen.

I och med skrivelsen anser regeringen att Riksrevisionens rapport är slutbehandlad.

Regeringens redovisning av hanteringen av riksdagens tillkännagivande om att fler företag bör undantas från revisionsplikten

Riksdagen beslutade i januari 2017 ett tillkännagivande om att regeringen borde ta initiativ till att överväga om fler företag kunde undantas från revisionsplikten (bet. 2016/17:CU6, rskr. 2016/17:133). Enligt riksdagen var det angeläget att minska de administrativa bördorna för företagen. Ett led i det arbetet var 2010 års revisionspliktsreform. Riksdagen konstaterade att lagstiftningen vid den tidpunkten hade varit i kraft i över sex år och att reformen enligt Skatteverket inte inneburit något betydande skattefusk. Mot denna bakgrund ansåg riksdagen att det fanns anledning att överväga om fler företag kunde undantas från revisionsplikten.

Regeringen anför i skrivelsen att det är viktigt att minska de administrativa bördorna för företagen och att regeringen arbetar aktivt med att på olika sätt göra det enklare att starta och driva företag i Sverige. Regeringen konstaterar dock att Riksrevisionen i sin rapport funnit att nackdelarna med reformen är större än fördelarna och att dess rekommendation att återinföra revisionsplikten för små aktiebolag står i ett omedelbart motsatsförhållande till tillkännagivandet.

Regeringen anger att det inom såväl Regeringskansliet som berörda myndigheter pågår ett arbete som syftar till att motverka de oönskade konsekvenser av reformen som Riksrevisionen tar upp i sin rapport. Regeringen anser att innan detta arbete har kommit längre, och det är klart vilka förändringar som EU:s bolagsrättspaket medför, är tiden inte mogen för att ta initiativ till att överväga en ytterligare inskränkning av revisionsplikten. Regeringen anger att den, mot denna bakgrund, inte avser att vidta några åtgärder med anledning av tillkännagivandet och att den därmed anser att tillkännagivandet är slutbehandlat genom skrivelsen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser liksom regeringen att Riksrevisionens iakttagelser av reformens konsekvenser är värdefulla och att de bör beaktas i det fortsatta arbetet med regelförenklingar för företagen samt förebyggandet av ekonomisk brottslighet.

Utskottet delar regeringens bedömning att iakttagelserna dock inte utgör tillräckliga skäl för att i nuläget verka för att återinföra revisionsplikten för små aktiebolag.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Utskottet har ingen annan uppfattning än regeringen när det gäller frågan om huruvida riksdagens tillkännagivande är slutbehandlat genom skrivelsen.

Särskilt yttrande

Avskaffandet av revisionsplikten för små aktiebolag (V)

Nooshi Dadgostar (V) anför:

Jag ställer mig bakom Riksrevisionens rekommendation om att återinföra revisionsplikten för små aktiebolag. Eftersom en motion från Vänsterpartiet med ett yrkande om ett tillkännagivande med denna innebörd nyligen har behandlats av utskottet har jag dock avstått från att väcka en motion med anledning av den aktuella skrivelsen. Jag kommer dock att noga bevaka frågan och vid behov återkomma med ett nytt förslag om återinförd revisionsplikt.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2017/18:201 Riksrevisionens rapport om avskaffandet av revisionsplikten för små aktiebolag.